

O B I R

I .

LIST

REVISED

REV. 8/9

MYSTON - TO THE SCOTTS

Ker nisem imel priložnosti , da bi vam ustno povedal naslednje besede, sem se odločil napisati jih v to naš skavtski časopis . To pa predvsem zato , ker želim , da bi postali dobri skavti, da bi tako od skavtstva kaj odnesli in si s tem olajšali bodoče življenje. Zato ne smatrajte , da sem pesnik, če vas bom v naslednjih vrsticah malo pograbil. S tem vas hočem samo pripraviti do tega, da bi v nekaterih stvarih malo popravili. Res je seveda , da ima vsak človek svoje napake , zato pa se jih mora tudi oskusiiti iznebiti.

Nej bo dosti ovočnin besedi.

V tem členu bi vas predvsem rad opozoril na pozdravljanje, na prihajenje na sestanke in na podobne stvari.

Korej najprej pozdravljanje. Koga pa moram pozdraviti?

To se te gotovo že učili v šoli. Pozdraviti moraš vse ljudi, ki jih poznaš, in to se zopet ne pravi reči samo "dobro dan" ampak res lepo jih moraš pozdraviti. Pozdraviti pa moraš kot skvrt tudi matere in očete svojih cerkvicev. Tega nikdar ne pozabi, kajti ravno glede tega sem jaz za lastno ušese že ališal več pritožb. Te splošno glede pozdravljanja. Kogo pa moraš pozdraviti pa skvtsko? Najprej, se razum, člani stegovega sveta, nato četevedje (tudi četevedje volčičev), voje podvoje, rovarje in pa druge navadne skvte.. Vse, ki so višji od tebe, pozdravi najprej, tiste pa, ki so tebi enaki tudi, pozdravi najprej. Se čaka, da te on pozdravi. Kajti v takem primeru se zelo lahko zgodí, da oboje teke skhalita in se končno sploh ne pozdravita.. Tistih, ki so nižji od tebe seveda ni treba najprej ozdravljati (če si sveden skvrt so nižji od tebe samo volčiči.)

Najslabše je zmeraj, če sploh ne pozdraviš. Kajti v

tem primeru si tako rekoč slebši od ži ali; živeli ne smejo tudi pozdravljajo - seveda čisto na svoj način - ko se srečajo. Mole se zasmili, kaj bi mislil o tebi skvitu kak gospod, če ga ne bi pozdravil. Zdi se mi, da bi vsak rekli: "Se li to učijo pri skvutih?"

Da tako stvar prepričamo, zaradi lepe pozdravljanje. Pomeni vedno, da ti bo pozdravljanje in s tem vplivnost v življenju velike koristilo!

Druga stvar bi bilo prihajanje na sestanke in to vedno in čisto. Kaj misliš, zakaj moram to doleti? Prvič, ker to zahteva disciplina. in s tem čisti zakon, drugič, ker se boš tam kaj naučil in se nevedil biti v družbi in tretjič, ker na sestanku prideš na druge misli in tako posebiš na dnevno skrb. Iste velja na razne izlete, procesije in teženja.

Ker hočete biti dobri skvuti in ne ravle, hodite vedno na sestanke in izlete in se navadajte, da s tem sebi največ

koristite.

Včasih se opravičis, da si bolan, drugič se moraš učiti itd. Vodi vedno, da moraš kot skavt presprečevati, da si čim manjkrat bolan, kar se tako la utjaješ ter se la udeleži sestanke. Včasih so si študenti na gimnaziji šteli v veliko čast, če niso nikdar manjkali. O da bi skavti tudi tako mislili! - Če praviš, da se moraš učiti in da nimam časa, nikar tega ne pripoveduj, kar skavt vedno sme najti čas - SKAVT JE IZVAJALJIV.

Zelo nam je pri velikonočno procesiji predstavilo, da je bilo navzočih komaj dve tretini vseh izvidolcev. Zdi se mi, da so skavti zadnje tretine ne bili JAVNO POKLIKANI; da so skavti. Naj neveden en primer iz sv. pisma, ko je g. Jezus Kristus nekoč rekel apostolom približno takole: "Učite in razlagajte moj nauk javno" in na nekem drugem mestu zopet: "Sprejemajte nove člane po javnem obredu . . ."

Kakor sem že prej malo omenil, skavt ne sme biti nabku-

ten. Je sama beseda "scout" - stezosilec ali izvidnik ali usle-
dovalec pove, da se kaj takega ne more in ne sme zgoditi. Mislim,
da je še marsikdo bral povesti in r omene namškega pisatelja Karla
Maya ali po povesti angleškega pisatelja Cooper-ja. Te dva oba pišeta
precej o Indijancih in starih "vestalcih", kot pri Karlu Mayu
Old Shatterhand, Old Firehand, Old Surehand, Winnetou itd. itd. ,
ki so bili vsi dobri stezosilci. Aker ni še nih tega bral, naj
si, reskubi vsaj katere kajige, kajti iz povesti teh dveh pisateljev
dobim sliko, kakšen moraš kot skovt biti. Oč očnjki stezosilci in
izvidniki so velikokrat zamoreli, prenašati so morali hude vročine,
šeje, pa še vna kaj drugega. Tode skovteli so se nagradili in čast,
še z svojih težav sploh omenjati niso. Pa ne mislite, da so bili
to samo edrasli močje; to so bili tudi čečki.

Je kon c naj vas opozorim samo še na šesti zakon :
Ubogaj TAKOJ in brez ugovora. Ne sprašuj, kako bo, samo : STORI!

Če tvoj višji edlobi , te igre se bomo šli, v nadalje bo izlet sli
na j podobnega , ne godrnjaj : Dobro , če greno , po graso + A SCOUT
is ALWAYS SMILING - skavit je vedno dobre volje. Neveče se ti potem
tam ni treba nevrneste dristi. Vedno stori , kar ti je ukazano.
Kajti tisti , ki je del povelje , bo še vedel , zakaj je to storil.
Upam in tudi šelim , da bi to člensk nelo preizkusili
in se vanj poglobili. Končno boste uvideli, da je edice tako prav.

Torej točnost in izvrševanje skavtskih zakonov,
predvsem pa

BE PREPARED - BODI PRILJAVLJEN !

Hoston

STARMAN

Nedeljevanje - Continuation

Kako najdeš sever s pomočjo zvezd? - Često se zgodi, da ne vidiš severnice, dobiš precej dragih zvezd vidiš. Če se del nase samo za nekaj čas o odkrije, se bo o tem odkrilo tudi kako zvezdna skupina, potem katere boš lahko ugotovil, kje je sever. Na sliki 3 v angleški najilici za to značko je več skupin, ki so sestavljene iz dveh ali treh zvezd, ki ali skorej ali pa popolnoma nastanejo kažejo na severni pol. Kadar je lepa noč, razgrni pred seboj zemljevid zvezd in študiraj te skupine. Ko dobiš sever poton zvezd, ti ni treba skrbeti za variacije kot je to pri kompasu. Razdlija do pola je dana v stopinjah od najbližje zvezde, ki kaže. Stopinj je

desdevan razdelja 57.3krat njegova lastna dolžina od očesa. 1cm na 573 mm bo ravno pripraven, da boš dosegel. Če hočeš, lahko narediš enostaven kvadrant, da bi ti pomagal, da bi se naučil metode merjenja razdelja na nebu. Med skice boš videl Oriona, ki je ravno tako dober za sever kot za jug. Če je vatično na obzorje, je v naših širinah odgovarjajoč jug. Iz k te na nebu lahko precej natančno določiš sever. Pomni, da je, koder je zvezda Benetnassch v Dipperja, vatično spodaj nad severnico; potem je ta zvezda natančno na severu in vatična črta z njene lege na obzorje podaja sever na tleh.

Sončni sistem. — T Tabela statistike glede na sonce in planete je bila že v prejšnji številki dana in sicer s tem namenom, da se bi bilo treba toliko opazovati. Potrebno je sedaj samo še nekaj posebnih pripomb o kakovosti sončnega sistema. Ko gledamo na sonce, seveda tako, da oči preje zelo zavarujemo, gledamo na

njegovo bledo šaroliko plinske atmosfere. Ščenoča , včasih tudi brez teleskopa , ali po enega ali po več temnih predmetov na njegovi zelo spremenljivi površini. To so sočasne paze , ki so točke v atmosferi, kjer neke vrste ciklonični vrtar ali vihra privre iz notranjosti te v veliki meri prihajajo ven plini, ki se širijo in hladijo , tako , da je zredišče temno. Te vihre imajo dve perijodi , eno , v kateri jih je veliko , in drugo , kjer jih je malo. Leta 1944. jih je bilo najmanj. Pričakujemo , da bodo narasle in dosegle višek letos , to je leta 1948., ali pa prihodnje leto in bodo čez ca. 11 let leta 1955 znopet dosegle minimum. To je njihova uvodna perijoda , toda lahko se spremeni.

Reslja je trden planet s atmosfero , v kateri je močno življenje , s veliko količino vode ter s se stalno skorjo s mnogimi plastmi in s jedrom velikim kot Mars , sestavljenim iz

tekočega železa.

Luna je trdnostelo, ki nima atmosfere in na
koje površini je polno zankov, ki pričajo, da je šla skozi
čas mnogo izbruhoval, ter da se ne bo več spremenila. Ne moremo
pa videti njene druge strani, ker rotira, ko se vrši.

Merkur je trdnostelo brez zraka, ki obrača samo
eno stran proti soncu ter jetoke na tej strani nečkan, na drugi
pa zarzajen.

Venera je tako goste pokrita s obleki, da je vse
premišljjevanje o pogojih in položaju na njeni površini treba postiti
ti neodločeno, dokler ni odpravljen ta težkoča.

Mars imaredko atmosfere. Ina tudi zelo malo oblekov,
vsej tokom svojega dneve, ker njegove nočne strani ne moremo
videti; čisto lahke vidimo oblake na pokrajinah, kjer sonce vzhaja
in zahaja. Zdi se, da ina Mars na obok polih ledene pokrajine;

temne področje so lahke gozdovi , sočvirje ali travniki , ne pa vode.

Manjši planeti , ki jih je več tisoč , so mogoče delčki svetovja , ki so se razbili in oddali radi kake nesreče.

Jupiter ima strašno atmosfero, za katero se nam denéva , da jo obdeja strupeni plini. Mogoče je spodaj velike skorje lede, nato pa trdno ali tekoče jedro. - Esturn pa je najbrž precej enak. Zdi se , da je ene njegovih lun izbruhnila in sedaj uspevijo najbolj ljubke skupine krogov okoli njega-- nepozabljiv pogled v teleskopu.

Uran in Neptun sta verjetno enaka Jupitru in Esturnu po svojih lastnostih , čeprav sta manjša. Vendar ima Uran zelene barve v teleskopu. - Pluton , planet , ki so ga našli z mikroskopom (o njem boš več slišal , ko boš študiral za značke zvezdoslovca) jetako doleč proč in tako nov člen našega sistema , jase tu ne

da o njen mnogo povedati.

Marki. -- Gotovo je že vsak Šlovak opazil in s tem soglaša, da sta sonce in luna na našem nebu enaka po velikosti. To pa je zato, ker je sonce, čeprav je 400 krat večje tudi 400 krat dalje proč od lune; tako se neenakosti uničujeta. Toda razdalja obah se malo spreminja, tako, da je včasih luna, včasih pa sonce dozdnevno večje na nebu, luna potuje okoli zemlje v teku, ki je približno za 5 stopinj manjši od teke zemlje, tako da ob polni luni gre lahko nad ali pa pod soncem, ali pa ravno med soncem in nebo zemlje. Če gre ravno v črti in izgleda večje kot sonce, nastane popolni sončni mrk. Če ni popolnoma v črti, nastane delni sončni mrk. Kadar pa ni v črti, mrk sploh ne nastane. Za mlajem lune vedno narašča, dokler je ni že pol in končno ne nastane polna luna. Tedaj lahko nastane lusin mrk, če luna pride v senco

zemlje in je vse svetlobe odtrgani od nje z zen rdečega žara sončnega zahoda, ki ga zemeljske atmosfere odbija. Tadaš vidi na nebu kot plešljiv krog, rdečkast in včasih skoraj neviden. Tudi tu, kot pri sončnim mrkih, nastane delni ark, če lunodeloma uide soncu, če je višje ali nižje, čisto pa, se gre misle, spleh ne ujame zemljine sence. Slike 4 v kn ižici se to značke ti bo vse pojasnilo razen dejstva, da je luna krogotok okrajšan. To pa si moraš sam predstavljati.

Kako narediš model. -- Izpraševatelj bo hotel videti, da poročuje praktično znanje o predmetih tega ispita. To mora dokazati s svojim lastnim modelom ali diagramom. To naj bi bilo zeta najzanimivejše delo, in izmenoma služiti dvojnemu cilju, , nareč, da ti pomaga, da to lažje razumeš in, da dokáže izpraševatelja, da to res znaš. Ni treba nikake velike

spretnosti, da narediš enostavne modele na primeren les, karton ali kako plastično snov, da pojasni dejstva, ki so te zanimala. Pri tem uporabljaš take stvari, ki jih zelo lahko dobiš, tako kot barvne črtilne risalne ali xkxkxk navadni papir, vođene barvi ce, risalne igle itd. Tako moraš krogotiske planetov pokazati v krogu. Res je, da so neke eliptični, toda to je zato, ker so razdalje od sonca različne.

S pomočjo retiranja koščkov kartona lahko narediš modele slike 1, 2, 3, da bi jih pojasnil. Slike 3 je, če izpustiš tiste kroge, kar čeden zemljevid, ki ga lahko obesi v vašo skavtsko sobo, seveda ga moraš lepo narisati. Najboljši izmed vseh bi bil pa tak, ki bi si ga sam izmislil potem lastnih opazovanj.

Si opazil, da je v teh vrsticah bilo zelo malo govoru o luninih gibanjih? To pa zato, ker so prehitre in ti bodo tvoje

lastna opozorenja v nekaj mesecih povedala vse , kar moraš vedeti;
pa tudi je boljše , če se učiš na to način. Samo stalno jih nasleduj
ter boš kmalu lahko precej natančno naprej povedal , kje bo in
kakšno obliko bo imela na določen dan.

Veliko pomembnejši boš na značko zvezdarje na svojem
rokavu , če si je boš priključil poton lastnih odkritij.

Z V E Z D E -

S T A R S

Junij.

21. ob 13^h 44' nastopi astronomična posled. To je najdaljši dan leto, ki je zvezen z najkrajšo nočjo.

Merkurje in Venera lahko v prvih dneh meseca še vidiš na zapadnem nebu za kratek čas, toda kmalu izginejo v jarki sončnih žarkih.

Mars potuje skozi Leva do naše ozvezdje Device in se ga proti koncu meseca vidi lahko samo še do 23^{ih}.

Se manj časa se vidi Saturno, ki je še vedno v Levu in v začetku meseca rabi še ca. ob 22^{ih}.

Zato pa se lahko tam bolj opazuje Jupitra v vsem

avojem nija ju. Opazuješ ga lahko vse noč. Naha je se v južnem
dela Zedjaka . Ta in po naslednji mesec se bo dele lepo opazovati
njegove lune ; Zato ni treba kakoga posebno velikega daljnogleda,
ker zadostuje še manjši, kajti tudi Galilei je s zelo majhnim
daljnogledom videl štiri lune najavetlejšega planeta.

Urena se junije se vidi.

Keptura lahko poiščeš v prvi polovici noči, proti
koncu meseca pride se. o polnoči.

Ne nebu stalnic lahko zelo lepo opazuješ triplni
trikot, ki sestoji iz Vege v Liri, Denebe v Leboča in Altair-a
v Orlu .

RAKOSE RASTLINE ZAVARUJEJO PROTI

ZUHANJA CINIČLIJEM.

Rastline se kakor živali zavarujejo pred mrzom ,
mrzjem in vročino. Žive vspevajo, v mrzlih in vročih krajih.
Srez rastlin bi ne bilo življenje na svetu. Noč in dan se bore za
svoj obstanek. Vedno poznajo , da bi jim vreme ne škodovalo. Kaj
bi bilo , če se vrh ne bi zaščitilo proti mrazu in dežju ? Voda
bi se kajedla med liste in ker bi tam ostala , bi rastlin začela
gniti. Tega se rastline ubrani naravne načine. Nagne svoj cvet
in svoje liste navzdol , da zdrži voda nekak tla, ali po stene
svoje cvetne liste tesno drugemu k drugemu, da ne morejo kaplje med
nje. Tudi pred mrzom se rastline zaščitijo. Najbolje opazimo
to pri planinskih rožah. Tam , kjer rastejo , je spomladi in poleti

hladno. Zaradi tega se te rastline pokrijejo po listih in s cvetju z nekakim puhom, ki jih kakor kožuh varuje pred mrazom. Ta puh posebno dobro opazimo na plenikah. Pozimi pa bi tudi tu kožušček ne mogel zadrževati rastlin v visokih gorah. Prehud mraz bi jim le prišel do živca. Zato se te rastline brez zimo skrijejo v zemljo, kjer čakaje pomladi. Dolinske rastline ne potrebujejo puha, da bi jih varoval spomladá in poleti pred mrazom, po čem pa tudi one izginejo pozimi s površja in čakaje v zemlji toplih dni.

Med neurjem upogneja rastline liste in vejice navzdol, da sdrči voda po njih na tla. Po neurju se spet varavajo.

V vročih krajih manjka vode. Rastline bi v hudi vročini kmalu izgubile vse vodo in se posušile. Zato pa imajo v vročih krajih debele, masnate ter trde liste in bilke, ki ne puste, da bi vlaga izhlapela.

skavtako IGAR - - SČOLT GINER

15/ Štafeta z žogo in steklenico.

Skupine v vrsti. ~~Kxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
Pre d vsake skupine sta približno 10 metrov oddeljeni dve steklenici ; ti sta med seboj oddeljeni 2 metre, na eni je pritrjena žogica. Prvi igralec mora teči in pobrati žogo na drugo steklenico . Ko se vrne , tekoj teče drugi in do žoge nazaj itd. Skupine, ki prve konče , zmaga.

- - - - -

Iz našega uredništva. Vas izvidnike prosimo , da čla bolj sodelujete pri pisanju v časopis, kajti to je izvrstno veščanje v lepi slovenščini , v pisanju sploh , v pisanju splešnih in poučnih člankov itd. Zato pridno na delo. - Ponni ; stvar , za katero se nelo truditi , tudi zaljubiš.
.....

Koko in koj naj seram

IZIMAO V SPITALU 1. JUNIJA 1948.